

Vergaderjaar 1991-1992

22 604 (R1435)

Regels met betrekking tot octrooien (Rijksoctrooiwet 1993)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN RIJKSWET EN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE VAN HET KONINKRIJK EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

I. VOORSTEL VAN RIJKSWET

Het opschrift van het wetsvoorstel luidde: Rijksoctrooiwet 1992.

De in de considerans opgenomen overweging luidde als volgt:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat door de daling van het aantal octrooiaanvragen in Nederland het bestaande systeem van octrooiverlening na vooronderzoek niet gehandhaafd kan worden en dat het wenselijk is te voorzien in een op eenvoudige wijze te verkrijgen registratieoctrooi en aldus te bewerkstelligen dat Nederlandse ondernemingen gemakkelijker octrooi kunnen verkrijgen;

Artikel 3 bestond in de tekst, zoals aan de Raad van State van het Koninkrijk voorgelegd, alleen uit de aanhef en de tekst van onderdeel b.

In artikel 9, zesde lid, kwam de zinsnede «of een gewaarmerkte vertaling van die aanvraag in een van die talen» niet voor.

Artikel 16 was in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, opgenomen als tweede lid van artikel 15.

Artikel 22 (artikel 21 oud) luidde als volgt:

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld ten aanzien van de personen, die als gemachtigde van de aanvrager kunnen optreden ten overstaan van het bureau, alsmede voorschriften inzake de uitoefening van het beroep van gemachtigde en het toezicht op de wijze van uitoefening van dat beroep. Daarbij kan de met toezicht belaste colleges de bevoegdheid worden verleend getuigen en deskundigen op te roepen en te horen en in Nederland woonachtige getuigen de verplichting worden opgelegd om te verschijnen, de daarbij omschreven eed of belofte af te leggen en getuigenis af te leggen, behoudens het recht op verschoning op de gronden, vermeld in de artikelen 217 tot en met 219 van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering. Voorts worden voor deze gevallen voorschriften gegeven betreffende de oproeping van de getuigen en deskundigen en hun verhoor.

Artikel 31 (artikel 30 oud), eerste lid, was in de aan de Raad voorgelegde tekst als volgt geformuleerd:

De aanvrager kan het bureau verzoeken om een onderzoek naar de stand van de techniek, voorafgaand aan de verlening van het octrooi, met betrekking tot het onderwerp van de octrooiaanvraag binnen dertien

maanden:

- a. na de in artikel 27, eerste lid, bedoelde datum van indiening of,
- b. indien het een aanvraag betreft waarvoor een beroep is gedaan op een of meer rechten van voorrang, na de eerste datum van voorrang.

In artikel 31 (artikel 30 oud), derde lid, luidde de tweede volzin als volgt: Zolang het bewijsstuk niet is overgelegd, wordt het verzoek niet in behandeling genomen.

Artikel 35 (artikel 34 oud), vierde lid, was in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, opgenomen als tweede volzin in het derde lid. Het vijfde lid werd daarbij als vierde lid aangeduid.

In artikel 36 (artikel 35 oud), vijfde lid, kwam de verwijzing naar het eerste lid van artikel 34 (artikel 33 oud) niet voor.

Artikel 52 (artikel 51 oud), eerste lid, eerste volzin, luidde als volgt: Degene aan wie een Europees octrooi is verleend moet binnen een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen termijn aan het bureau een vertaling in het Nederlands van de tekst van het octrooischrift doen toekomen.

Artikel 53 (artikel 52 oud), vierde

lid, luidde als volgt:

4. Is een voortbrengsel als in het eerste lid, onder a of b, bedoeld, in Nederland of de Nederlandse Antillen of, indien het een Europees octrooi betreft, in Nederland rechtmatig in het verkeer gebracht, dan handelt de verkrijger of latere houder niet in strijd met het octrooi, door dit voortbrengsel in of voor zijn bedrijf te gebruiken, te verkopen, te verhuren, af te leveren of anderszins te verhandelen, dan wel voor een of ander aan te bieden, in te voeren of in voorraad te hebben. Een voortbrengsel als in het eerste lid, onder a of b, bedoeld, dat voor de verlening van het octrooi, of, indien het een Europees octrooi betreft, voor de dag, waarop overeenkomstig artikel 97, vierde lid, van het Europees Octrooiwetboek de vermelding van de verlening van het Europees octrooi is gepubliceerd, in een bedrijf is vervaardigd, mag niettegenstaande het octrooi ten dienste van dat bedrijf worden gebruikt.

Artikel 53 (artikel 52 oud), vijfde lid, was in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, opgenomen als tweede volzin in het vierde lid.

Artikel 65 (artikel 64 oud), vierde lid, luidde als volgt:

4. Artikel 3.4.2.3b van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek is van toepassing.

In artikel 70 (artikel 69 oud), tweede lid, kwam de zinsnede «en in kort geding op de terechtzitting» niet voor.

In artikel 73 (artikel 72 oud), eerste lid, luidde de zinsnede «in Nederland of de Nederlandse Antillen»: in het Koninkrijk.

In artikel 77 (artikel 76 oud), vijfde lid, luidde de zinsnede «zijn niet van toepassing»: zijn niet van kracht.

Artikel 80 kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

In artikel 85 (artikel 83 oud) luidde de zinsnede «binnen een door het bureau te bepalen termijn»: binnen een bepaalde termijn.

Artikel 90 kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

Artikel 93 (artikel 90 oud) luidde als volgt:

Artikel 93. 1. Deze rijkswet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

2. Zij kan worden aangehaald als Rijksoctrooiwet 1992.

Artikel 94 kwam in de aan de Raad voorgelegde tekst niet voor.

II. MEMORIE VAN TOELICHTING

In paragraaf 2, eerste alinea, luidde de derde volzin als volgt: Bij het verdrag zijn thans 14 landen aangesloten: de landen van de Europese Gemeenschappen met uitzondering van Ierland en Portugal, en daarnaast Liechtenstein, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland.

In de tweede alinea van paragraaf 2 luidde de vierde volzin als volgt: Voor het eindresultaat maakt het derhalve geen verschil of voor een uitvinding octrooibescherming langs de nationale of langs de Europese weg wordt verkregen.

In de vierde alinea van paragraaf 2 luidde de derde en vierde volzin als volgt: In 1987 bedroeg dit aantal 45 260, in 1988 50 223 en in 1989 57 765. Met een sterke groei wordt rekening gehouden; vandaar ook dat het EOB een aanmerkelijke uitbreiding voorziet, die in Nederland haar weerslag vindt in de bouw van een omvangrijk nieuw gebouw te Leidschendam.

De tweede volzin van de vijfde alinea van paragraaf 2 luidde als volgt: Bedroeg dit aantal in 1978 nog 12 680, in de jaren 1988 en 1989 was het teruggelopen tot 3226 resp. 3198.

De laatste alinea van paragraaf 6 kwam in de tekst, zoals aan de Raad van State van het Koninkrijk voorgelegd, niet voor.

Paragraaf 7 luidde vanaf de vierde alinea als volgt:

Wij hebben ons gerealiseerd dat het onderhavige wetsvoorstel tot gevolg zal hebben dat Nederland in de toekomst niet meer zal beschikken over een Octrooiraad met het huidige niveau van (octrooi)technische kennis. Voor de rechterlijke macht betekent dit dat zij in de toekomst niet meer zal kunnen terugvallen op de deskundigheid van

de Octrooiraad. Hierbij dient evenwel bedacht te worden dat de eerder in deze memorie geschetste ontwikkelingen er op termijn hoe dan ook toe zullen leiden dat Nederland het huidige hoge niveau van octrooiedeskundigheid bij de overheid niet zal kunnen handhaven. Het daarvoor benodigde draagvlak in de vorm van voldoende nationale octrooiaanvragen brokkelt af. Het wetsvoorstel is juist door deze ontwikkeling ingegeven. Dit neemt evenwel niet weg dat deze consequentie noopt tot een herbezinning omtrent de inrichting van de rechtspraak in octroozaken.

Een ander aspect dat is overwogen, is dat octrooien in de toekomst rechtspretenties zullen zijn die niet vooraf van overheidswege op hun waarde zijn getoetst. Dit kan ertoe leiden dat het rechtsverkeer meer dan thans wordt geconfronteerd met ongerechtvaardigde claims. De mogelijkheid bestaat dat de rechterlijke macht, die over deze claims uiteindelijk moet oordelen, hierdoor zwaarder zal worden belast. Het valt immers niet uit te sluiten dat over octrooien die verleend zijn op grond van de voorgestelde verleningsprocedure meer dan over de huidige octrooien geschillen zullen rijzen. Wij plaatsen bij deze mogelijke ontwikkeling echter de volgende kanttekeningen. In de eerste plaats zal een geschil in het algemeen niet tot een beroep op de rechter. Partijen zullen er veelal de voorkeur aan geven tot een vergelijk te komen. Bij deze voorkeur spelen ook de te verwachten kosten van een gerechtelijke procedure een rol; bij ongetoetste octrooien zal de rechter meer behoefte hebben aan het inwinnen van deskundigenberichten. De kosten daarvan zullen door de partijen in het geding moeten worden gedragen. In de tweede plaats merken wij op dat het aantal octrooien dat via de voorgestelde procedure verleend zal worden naar verwachting mag worden slechts een beperkt deel zal uitmaken van het totale in Nederland geldende octrooibestand. Voor uitvindingen die van betekenis zijn voor een groter gebied dan alleen Nederland zal via een Europees octrooi bescherming worden gezocht. De werklast voor de rechterlijke macht op dit gebied zal vooral bepaald worden door de te verwachten sterke toename van het aantal Europese octrooien in Nederland.

Afweging van bovenstaande voor- en nadelen heeft, gegeven het in menig opzicht ingrijpende karakter van de te maken keuze, plaatsgevonden na uitvoerig intern beraad en vruchtbaar overleg met belanghebbende kringen. Het verheugt ons bijzonder dat, naar ons gebleken is, in die kringen de gemaakte keuze als totaaloplossing een brede ondersteuning geniet. Dit sterkt ons in de hoop dat het mogelijk zal zijn om thans binnen afzienbare tijd te komen tot een nieuwe wettelijke regeling van het Nederlands octrooi-recht. Het nieuwe octrooiverlenings-systeem zal bij invoering op adequate wijze onder de aandacht van het Nederlandse bedrijfsleven gebracht worden.

Paragraaf 8.3, derde alinea, laatste volzin luidde als volgt: Het bureau kan slechts een aanvraag buiten behandeling laten, indien het onderzoek wegens onduidelijkheid van de conclusies van de aanvraag niet uitvoerbaar is en de aanvrager de gebreken in de conclusies niet tijdig heeft hersteld.

De laatste alinea van paragraaf 8.3 kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

In paragraaf 8.4, derde alinea, veertiende volzin, kwam de zinsnede «op betrekkelijk eenvoudige wijze» niet voor.

In paragraaf 8.4, vierde en vijfde alinea, werden in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, in plaats van de uitdrukkingen «de vordering tot verlening» en «de eiser» de uitdrukkingen «het verzoek om verlening» onderscheidenlijk «de verzoeker» gehanteerd.

De laatste twee volzinnen van paragraaf 8.7 bestonden in de aan de Raad voorgelegde tekst uit een volzin, luidende: Het akkoord zal in de eerste helft van 1991 aan de Staten-Generaal ter goedkeuring worden voorgelegd.

In paragraaf 9, tweede alinea, eerste en tweede volzin, werd in plaats van «de onderhavige wet» en «de wet» gesproken van «het onderhavige wetsvoorstel» onderscheidenlijk «dit wetsvoorstel».

De vijfde alinea van paragraaf 10 luidde vanaf de vierde volzin als volgt: Gelet op het aantal octrooi-

zaken dat thans de rechter bereikt (1988:26) en het naar verwachting bescheiden aantal aanvragers dat de nationale weg zal kiezen, verwachten wij voorshands niet dat het hier om een zo groot aantal zaken zal gaan, dat sprake zal zijn van een beduidende vermeerdering van de werklast van de terzake in eerste instantie bevoegde rechter, de rechtbank te 's-Gravenhage. Wij verwijzen voorts naar hetgeen hieromtrent reeds is opgemerkt in paragraaf 7.

In de vijfde alinea van de paragraaf «Inleiding» van de artikels-gewijze toelichting luidde de laatste volzin als volgt: Deze bepalingen treden tegelijk met de overige artikelen van dit wetsvoorstel in werking, maar zullen pas effect krijgen na inwerkingtreding van het Gemeenschapsoctrooi-overdrag.

De laatste alinea van de toelichting op artikel 2 kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

De toelichting op artikel 3, luidde als volgt:

Artikel 3 bepaalt dat planten- en dierenrassen, alsmede werkwijzen van wezenlijk biologische aard voor de voortbrenging daarvan niet vatbaar zijn voor octrooi, met uitzondering van microbiologische werkwijzen en hierdoor verkregen voortbrengselen. De inhoud van dit artikel komt overeen met artikel 3, tweede lid, van de Rijksoctrooiwet en artikel 53, aanhef en onder b, van het Europees Octrooi-overdrag.

De toelichting op artikel 6 luidde als volgt:

Artikel 6 bepaalt dat er sprake is van een uitvinding, wanneer zij voor een deskundige niet voor de hand ligt. Deze bepaling is qua redactie afgestemd op artikel 56 van het Europees Octrooi-overdrag en komt in de plaats van artikel 2A van de Rijks-octrooiwet.

In de eerste alinea van de toelichting op artikel 7 kwamen de twee laatste volzinnen niet voor.

In de toelichting op artikel 9 kwamen de twee laatste volzinnen niet voor.

In de toelichting op artikel 10 kwam de passage «Bij octrooien verleend op aanvragen met verschillende indienings- of prioriteitsdata

biedt het nieuweidsvereiste wel uitkomst omdat het octrooi verleend op de oudste aanvraag in de weg staat aan de rechtsgeldigheid van octrooien verleend op aanvragen met een latere datum.» niet voor.

De toelichting op de artikelen 11 en 12 bestond in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, uit een gezamenlijke toelichting op beide artikelen, luidende:

Deze artikelen regelen respectievelijk de ontlening en de verhouding tussen werkgevers en werknemers en stemmen overeen met respectievelijk de artikelen 9 en 10 van de Rijksoctrooiwet.

De toelichting op artikel 13 luidde als volgt: Dit artikel stemt overeen met artikel 11 van de Rijksoctrooiwet en bevat een regeling voor het geval een uitvinding door meerdere personen gedaan is.

De toelichting op artikel 16 was in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, opgenomen als toelichting op het tweede lid van artikel 15 (oud).

In de toelichting op artikel 17 (artikel 16 oud) kwam de zinsnede «in plaats van de Octrooiraad» niet voor.

In de toelichting op artikel 18 (artikel 17 oud) luidde de laatste volzin als volgt: Ook België, Frankrijk en Italië, landen die eveneens een registratiesysteem kennen, hebben deze regeling in hun nationale wetgeving opgenomen.

De toelichting op artikel 22 (artikel 21 oud) luidde in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, als volgt:

Artikel 21 vormt de grondslag van de regeling van het beroep van octrooigemachtigde en stemt overeen met artikel 18A van de Rijksoctrooiwet.

In de toelichting op artikel 23 (artikel 22 oud) kwam de tweede alinea niet voor.

De toelichting op artikel 25 (artikel 24 oud) luidde als volgt:

Artikel 24 bevat een verplichte domiciliekeuze voor de aanvrager die buiten het Koninkrijk woont (artikel 22A, vierde lid, van de Rijksoc-trooiwet).

In de toelichting op artikel 26 (artikel 25 oud) kwam de tekst vanaf de vijfde volzin niet voor.

In de eerste volzin van de toelichting op artikel 32 (artikel 31 oud) kwam de zinsnede «in samenhang met het vijfde lid» niet voor.

In de toelichting op artikel 33 (artikel 32 oud) kwamen de laatste twee volzinnen niet voor.

De toelichting op artikel 37 (artikel 36 oud) luidde als volgt:

De gegevens, die derden aan het bureau doen toekomen, zijn ingevolge artikel 20 voor een ieder toegankelijk vanaf het tijdstip van de inschrijving van de octrooiaanvraag in het octrooiregister (vergelijk artikel 22F van de Rijksoctrooiwet).

In de toelichting op artikel 38 (artikel 37 oud) kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, de tweede volzin niet voor.

In de toelichting op artikel 51 (artikel 50 oud) kwam de tweede volzin niet voor.

In de toelichting op artikel 53 (artikel 52 oud) kwam de tweede alinea niet voor.

In de toelichting op artikel 55 (artikel 54 oud) luidde de eerste volzin als volgt:

Artikel 54 bevat de regeling van het voorgebruik, overgenomen van artikel 32 van de Rijksoctrooiwet. De tweede en derde volzin kwamen in die toelichting niet voor.

In de toelichting op de artikelen 64 tot en met 69 (artikelen 63 tot en met 68 oud) kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, na «het nieuwe Nederlandse Burgerlijk Wetboek» een passage voor die luidde: Hierbij wordt er van uitgegaan dat de inwerkingtreding van de boeken 3, 5 en 6 van het nieuwe Nederlandse Burgerlijk Wetboek op 1 januari 1992 zal plaatsvinden, althans eerder dan het onderhavige wetsvoorstel. Indien blijkt dat dit niet het geval is, zal dit wetsvoorstel worden bijgesteld.

In de eerste alinea van de toelichting op artikel 70 (artikel 69 oud) kwam de zinsnede «of, in geval

van kort geding, op de terechtzitting» niet voor.

De toelichting op artikel 73 (artikel 72 oud) luidde als volgt: Dit artikel regelt de zogenaamde indirecte octrooi-inbreuk, in de Rijksoctrooiwet geregeld in artikel 44A.

In de toelichting op artikel 76 (artikel 75 oud) kwamen de zinsnedes «of een Gemeenschapsoctrooi» en «of Gemeenschapsoctrooi» niet voor. Aan die toelichting waren in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, nog twee volzinnen toegevoegd luidende: De samenloop tussen een Gemeenschapsoctrooi en een Nederlands octrooi is in artikel 75, eerste en tweede lid, van het Gemeenschapsoctrooi-overdrag op dezelfde wijze geregeld. Aangezien die bepaling rechtstreekse werking heeft, is zij hier niet overgenomen.

De tweede volzin in de eerste alinea van de toelichting op artikel 78 (artikel 77 oud) kwam in de aan de Raad voorgelegde tekst niet voor.

De toelichting op artikel 80 kwam in de aan de Raad voorgelegde tekst niet voor.

In de eerste alinea van de toelichting op artikel 86 (artikel 84 oud) kwam de tekst vanaf de zesde volzin niet voor.

De toelichting op artikel 90 kwam in de tekst, zoals aan de Raad voorgelegd, niet voor.

De toelichting op artikel 93 (artikel 90 oud) kwam in de aan de Raad voorgelegde tekst niet voor.